

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 25. februar 2015.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 25. februara 2015.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**JAVNA REDIGOVANA VERZIJA ODLUKE PO ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA ZA
ZAŠTITNE MJERE ZA SVJEDOKA KDZ487 OD 24. NOVEMBRA 2009.**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po Zahtjevu tužilaštva za zaštitne mjere za svjedoka KDZ487, podnesenom na povjerljivoj osnovi 15. oktobra 2009. (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi svoju odluku u vezi s tim.

I. Proceduralni kontekst i argumenti

1. [REDIGOVANO].¹ [REDIGOVANO].² [REDIGOVANO].³
2. [REDIGOVANO].⁴ [REDIGOVANO].⁵ [REDIGOVANO].⁶
3. Optuženi je 27. oktobra 2009. dostavio povjerljivi Odgovor na Zahtjev tužilaštva za zaštitne mjere za svjedoka KDZ-487 (dalje u tekstu: Odgovor), u kom se protivi Zahtjevu i izjavljuje da bi KDZ487 trebao svjedočiti na javnoj sjednici i bez pseudonima i, alternativno, da bi njegov iskaz trebalo izuzeti iz spisa.⁷ Optuženi prihvata argument da Vijeće ne može zanemariti uslove postavljene od strane UN-a. Međutim, optuženi tvrdi da je na Vijeću da odluči da li će izuzeti iskaz KDZ487 pod tim uslovima.⁸ U ovom slučaju, njegovo pravo na javno i pravično suđenje bilo bi narušeno ako bi iskaz KDZ487 bio saslušan u potpunosti na zatvorenoj sjednici.⁹ Optuženi dodaje da je svjedočenje na zatvorenoj sjednici "najekstremnija zaštitna mjera", koju treba odobravati samo u ograničenim prilikama, i izjavljuje da je tužilac pružio nedovoljno opravdanje za to da Vijeće dopusti KDZ487 da svjedoči na zatvorenoj sjednici.¹⁰ Pored toga, navodeći da je KDZ487 svjedočio na javnoj sjednici u predmetu *Slobodan Milošević*, "koja je uživo prenošena na televiziji širom bivše Jugoslavije" i "čije je suđenje imalo najviše publiciteta u bivšoj Jugoslaviji", optuženi tvrdi da je "teško zamisliti zašto je zatvorena sjednica odjednom postala neophodna za ovog svjedoka",¹¹ budući da je veći dio njegovog predloženog iskaza u javnom domenu.¹²

¹ [REDIGOVANO]

² [REDIGOVANO]

³ [REDIGOVANO]

⁴ [REDIGOVANO]

⁵ [REDIGOVANO]

⁶ [REDIGOVANO]

⁷ Odgovor, par. 14.

⁸ Odgovor, par. 3.

⁹ Odgovor, par. 5–7, 12.

¹⁰ Odgovor, par. 5–6, 8.

¹¹ Odgovor, par. 9.

¹² Odgovor, par. 11.

4. Pošto je dobio odobrenje Vijeća,¹³ tužilac je 2. novembra 2009. dostavio Repliku tužilaštva na Odgovor na Zahtjev tužilaštva za zaštitne mjere za svjedoka KDZ487, u kom tvrdi da, "[p]rilikom utvrđivanja da li bi zaštitne mjere trebalo odobriti na osnovu pravila 75 Pravilnika, Pretresno vijeće mora razmotriti da li su te mjere opravdane istinskim strahom za sigurnost svjedoka, što mora biti objektivno ustanovljeno i opravdano".¹⁴ Po mišljenju tužioca, ti faktori su irelevantni prilikom utvrđivanja da li bi zaštitne mjere u vezi sa suđenjem trebale biti odobrene na osnovu pravila 70 Pravilnika, budući da Vijeće "treba razmotriti samo to da li bi tražene zaštitne mjere rezultirale suštinskom nepravičnošću suđenja, i ako je tako, da li to nadmašuje dokaznu vrijednost iskaza".¹⁵ Tužilac dalje izjavljuje da davalac informacija na osnovu pravila 70 ne mora pružiti Pretresnom vijeću ili stranama u postupku konkretno opravdanje ili osnovu u vezi s uslovima za koje traži da budu nametnuti u pogledu iskaza svjedoka, i da pravilo 70 propisuje samo to da se informacije dostave tužiocu na povjerljivoj osnovi.¹⁶

II. Mjerodavno pravo

5. Član 20(1) Statuta propisuje da se postupak vodi uz puno poštovanje prava optuženog i odgovarajuću brigu o zaštiti žrtava i svjedoka. Nadalje, član 21(2) predviđa pravo optuženog na pravično i javno suđenje, uvažavajući odredbe člana 22, koji propisuje obavezu Međunarodnog suda da u svom Pravilniku predvidi zaštitu žrtava i svjedoka, uključujući vođenje postupka *in camera* i zaštitu identiteta. Kako je dobro primijećeno u ranijim predmetima Međunarodnog suda, navedeni članovi odražavaju dužnost Pretresnog vijeća da uspostavi ravnotežu između prava optuženog na pravično suđenje, prava žrtava i svjedoka na zaštitu i prava javnosti na pristup informacijama.¹⁷

6. Pravilo 75(A) Pravilnika dopušta pretresnom vijeću da "nalogom odredi[...] odgovarajuće mjere za očuvanje privatnosti i zaštitu žrtava i svjedoka, pod uslovom da one

¹³ Odluka po zahtjevu tužilaštva za odobrenje da uloži repliku na "Odgovor na Zahtjev tužilaštva za zaštitne mjere za svjedoka KDZ487", 30. oktobar 2009. V. takođe povjerljivi Zahtjev tužilaštva za odobrenje da uloži repliku na "Odgovor na Zahtjev tužilaštva za zaštitne mjere za svjedoka KDZ487", 29. oktobar 2009.

¹⁴ Replika, par. 4.

¹⁵ Replika, par. 5.

¹⁶ Replika, par. 6.

¹⁷ V. Odluka po Zahtjevu za zaštitne mjere i obavještenjima u vezi s tim, 26. maj 2009. (dalje u tekstu: Odluka o zaštitnim mjerama), par. 11, gdje se poziva na predmet *Tužilac protiv Tadića*, predmet br. IT-94-1-T, Odluka po zahtjevu tužilaštva za zaštitne mjere za svjedoka I, 14. novembar 1995., par. 11; *Tužilac protiv Tadića*, predmet br. IT-94-1-T, Odluka po zahtjevu tužioca za zaštitne mjere za svjedoka R, 31. juli 1996., str. 4; *Tužilac protiv*

nisu u suprotnosti s pravima optuženog". Shodno pravilu 75(B), one mogu uključivati mjere za sprečavanje objelodanjivanja javnosti i medijima informacija o identitetu svjedoka ili žrtava, uključujući izobličjenje glasa i slike lica i dodjelu pseudonima, kao i održavanje zatvorene sjednice na osnovu pravila 79.

7. Pravilo 70 predviđa, u relevantnom dijelu, sljedeće:

(B) U slučaju da tužilac posjeduje informaciju koja mu je data u povjerenju i koja je korištena samo za dobijanje novih dokaza, tu početnu informaciju i njeno porijeklo tužilac neće objelodaniti bez pristanka osobe ili tijela koje je pružilo početnu informaciju, a ni u kom slučaju je neće upotrijebiti kao dokaz a da je prije toga ne objelodani optuženom.

(C) U slučaju da, nakon što je pribavio pristanak osobe ili tijela koje je pružilo informaciju u skladu s ovim pravilom, tužilac odluči da iznese kao dokaz bilo koji iskaz, dokument ili drugi materijal pribavljen na ovaj način, pretresno vijeće, bez obzira na pravilo 98, ne može naložiti nijednoj od strana da dostavi dodatne dokaze pribavljene od osobe ili tijela koje je pružilo početnu informaciju, niti može u svrhu pribavljanja takvih dodatnih dokaza sâmo uputiti sudski poziv toj osobi ili predstavniku tog tijela kao svjedoku ili naložiti njihovo prisustvovanje. Pretresno vijeće ne može iskoristiti svoje ovlaštenje da naloži prisustvovanje svjedoka ili da zahtijeva dostavljanje dokumenata da bi primoralo na dostavljanje takvih dodatnih dokaza.

(D) U slučaju da tužilac pozove svjedoka kako bi u dokaze uvrstio neku informaciju pribavljenu u skladu s ovim pravilom, pretresno vijeće ne može prinuditi tog svjedoka da odgovori ni na jedno pitanje koje se odnosi na tu informaciju ili njeno porijeklo ako svjedok odbije da odgovori pozivajući se na povjerljivost.

[...]

(G) Ništa što je sadržano u stavovima (C) i (D) gore ne utiče na pravo pretresnog vijeća iz pravila 89(D) da izuzme dokaze ako potreba da se osigura pravično suđenje u znatnoj mjeri prevagne nad njihovom dokaznom vrijednošću.

8. Kako je ranije izjavilo Vijeće, kada se neki materijal objelodanjuje tužiocu pod uslovima predviđenim u pravilu 70, ti uslovi mogu se primjenjivati bez angažovanja ili znanja pretresnog vijeća. Međutim, kada se postavi pitanje predlaganja tog materijala u dokaze na način koji iziskuje odstupanje od uobičajenih aranžmana u sudnici, na vijeću je da odluči da li je to primjereno, imajući u vidu potrebu da se obezbijedi da suđenje bude pravično i da se omogući da dokazi budu predloženi u skladu sa propisanim uslovima.¹⁸

9. Pravilo 89 predviđa, u relevantnom dijelu, sljedeće:

(C) Vijeće može prihvatiti bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost.

Brđanina i Talića, predmet br. IT-99-36-PT, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za zaštitne mjere, 3. juli 2000., par. 7.

(D) Vijeće može izuzeti dokaz ako potreba da se osigura pravično suđenje uveliko nadmašuje njegovu dokaznu vrijednost.

10. Žalbeno vijeće je konstatovalo da, shodno pravilima 70(G) i 89(D) Pravilnika, pretresno vijeće može procijeniti uslove koji se postavljaju u vezi s predloženim iskazom svjedoka na osnovu pravila 70 i utvrditi, ne saslušavši taj iskaz, da on ne može biti prihvaćen zbog toga što bi uslovi iz pravila 70 doveli do "suštinske nepravičnosti suđenja, koja bi imala veću težinu od dokazne vrijednosti dotičnog iskaza".¹⁹ Žalbeno vijeće je dalje zaključilo sljedeće:

Dok pravilo 70(C) i (D) Pravilnika pominje određena ograničenja za Pretresno veće prilikom saslušanja svedočenja svjedoka u vezi s poverljivim materijalom davaoca informacija na osnovu pravila 70, ta ograničenja se primenjuju tek nakon što je pretresno veće utvrdilo da je svedočenje na osnovu pravila 70 koje je strana u postupku "odlučila" da iznese na suđenju. prihvatljivo na osnovu pravila 89 Pravilnika. Prilikom donošenja takve odluke, Pretresno veće ima pravo, na osnovu pravila 70(G) Pravilnika, da razmotri da li bi ograničenja na osnovu pravila 70 predviđena u odnosu na svedočenje tog svjedoka podrila potrebu obezbeđivanja pravičnog suđenja i znatno premašila dokaznu vrednost svedočenja zbog čega bi trebalo isključiti to svedočenje.²⁰

III. Diskusija

11. [REDIGOVANO].²¹ [REDIGOVANO].²² [REDIGOVANO].²³ [REDIGOVANO].²⁴

12. [REDIGOVANO].²⁵

13. [REDIGOVANO].²⁶ [REDIGOVANO].

14. Tužilaštvo u Zahtjevu izjavljuje da bi Vijeće, ukoliko ne smatra da Zahtjev predstavlja podnesak za zaštitne mjere na osnovu pravila 75 Pravilnika, ipak trebalo taj podnesak smatrati zahtjevom za uslove u vezi sa suđenjem na osnovu pravila 70 zbog toga što je davalac informacija na osnovu pravila 70, odnosno UN, svoje odobrenje za svjedočenje

¹⁸ Odluka o zaštitnim mjerama, par. 15.

¹⁹ Odluka o zaštitnim mjerama, par. 17, gdje se citira *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-AR73.1, Odluka po interlokutornoj žalbi na Drugu odluku kojom se tužilaštvu ne dopušta da doda generala Wesleya Clarka svom spisku svjedoka na osnovu pravila 65ter, 20. april 2007. (dalje u tekstu: Odluka po žalbi u predmetu *Milutinović i drugi*), par. 18.

²⁰ Odluka po žalbi u predmetu *Milutinović i drugi*, par. 18.

²¹ [REDIGOVANO]

²² [REDIGOVANO]

²³ [REDIGOVANO]

²⁴ [REDIGOVANO]

²⁵ [REDIGOVANO]

²⁶ [REDIGOVANO]

KDZ487 u ovom postupku uslovio određivanjem tih uslova.²⁷ Štaviše, Vijeće smatra da to može predstavljati samo zahtjev za uslove na osnovu pravila 70 i tretiraće ga tako u preostalom dijelu ove Odluke.

15. Pravilo 70 predstavlja osnov za saradnju država, organizacija i pojedinaca s Međunarodnim sudom jer ih podstiče da dijele osjetljive informacije na povjerljivoj osnovi.²⁸ Putem primjene ovog pravila tako se jamči da će povjerljivost informacija koje one nude i izvora tih informacija biti zaštićena.²⁹ Kako je navedeno u ranijim odlukama koje se tiču primjene pravila 70, Vijeće priznaje prerogative davaoca informacija na osnovu pravila 70 da se po svom nahodjenju poziva na pravilo 70. Stoga, davalac informacija na osnovu pravila 70 može pružiti nekoj strani informacije na povjerljivoj osnovi i očekivati da se ti uslovi primjenjuju ne samo na neki konkretan predmet, nego i na sve predmete u kojima ta strana u postupku može koristiti dotični materijal. To su opšta pitanja koja trebaju biti riješena između davaoca informacija na osnovu pravila 70 i dotične strane u postupku.³⁰ Međutim, osoba ili tijelo koje dostavlja materijal u skladu s odredbama pravila 70 može zatražiti, kao uslov pristanka na objelodanjivanje tog materijala, da Vijeće nalogom nametne određene uslove na osnovu pravila 70. U ovom predmetu, davalac informacija na osnovu pravila 70 uslovio je davanje iskaza KDZ487 time da za tog svjedoka bude odobren pseudonim i dopuštajući svjedoku da svjedoči na zatvorenoj sjednici.

16. Na osnovu preliminarnog pregleda očekivanog iskaza KDZ487,³¹ Vijeće se uvjerilo u njegovu relevantnost za Optužnicu i smatra da on ima dokaznu vrijednost. Vijeće se takođe uvjerilo da je UN dopustio KDZ487 da tužiocu dostavi informacije na povjerljivoj osnovi na osnovu pravila 70(B) i (C) Pravilnika i da su uslovi iz pravila 70 ispunjeni.

17. [REDIGOVANO].³² [REDIGOVANO]³³ [REDIGOVANO]

²⁷ Zahtjev, par. 2–3.

²⁸ *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR108bis & AR 73.3, Javna verzija poverljive odluke o tumačenju i primeni pravila 70, 23. oktobar 2002. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*), par. 9, 19.

²⁹ Odluka u predmetu *Milošević*, par. 19.

³⁰ V. Odluka o zaštitnim mjerama, par. 23; v. takođe *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Druga odluka po odluka po zahtevu tužilaštva za odobrenje da izmeni svoj spisak svjedoka na osnovu pravila 65ter i na njega doda Wesleyja Clarka, 16. februar 2007., par. 24.

³¹ V. povjerljivo Obavještenje tužilaštva o prihvatanju pismenih iskaza na osnovu pravila 92bis s Dodatkom A – svjedok KDZ487, 16. oktobar 2009.

³² [REDIGOVANO]

³³ [REDIGOVANO]

18. Vijeće podsjeća da je od suštinske važnosti da suđenje bude ne samo pravično nego i da se vidi da je ono pravično.³⁴ Stoga je od ključne važnosti da sudski postupak bude otvoren za javnost, a mjera zatvorene sjednice koristi se samo izuzetno. Vijeće je mišljenja da sveukupne okolnosti u vezi s KDZ487 ne opravdavaju vanredan nivo zaštite koji pruža svjedočenje na zatvorenoj sjednici. Stoga bi dopuštanjem KDZ487 da svjedoči na zatvorenoj sjednici, u ovom slučaju, a pogotovo budući da je raniji iskaz KDZ487 u javnom domenu, rezultiralo suštinskom nepravičnošću prema optuženom, a ta nepravičnost nadmašuje dokaznu vrijednost očekivanog iskaza KDZ487.

IV. Dispozitiv

19. U skladu s tim, Pretresno vijeće, na osnovu članova 20, 21 i 22 Statuta i pravila 54, 69, 70 i 75 Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleski tekst mjerodavan.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 25. februara 2015.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

³⁴ V. Odluka u predmetu *Milutinović i drugi*, par. 30.